KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu

Architektura systemów komputeowych

Kod ECTS

11.3.1047

Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot

Instytut Matematyki

Studia

wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki	Informatyka	forma	niestacjonarne (zaoczne)
		moduł specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie

Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)

dr hab. Piotr Szuca

Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin

Formy zajęć

Wykład, Ćw. laboratoryjne

Sposób realizacji zajęć

zajęcia w sali dydaktycznej

Liczba godzin

Ćw. laboratoryjne: 30 godz., Wykład: 30 godz.

Liczba punktów ECTS

2

Przedmiot w wymiarze 30h wykładu i 30h ćw. lab. + praca własna studenta

Termin realizacji przedmiotu

2020/2021 letni

Status przedmiotu

obowiązkowy

Język wykładowy

polski

Metody dydaktyczne

- Metoda projektów (projekt badawczy, wdrożeniowy, praktyczny)
- Rozwiązywanie zadań
- Wykład problemowy
- Wykład z prezentacją multimedialną

Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne

Sposób zaliczenia

- Zaliczenie na ocenę
- Zaliczenie (zal)

Formy zaliczenia

- egzamin pisemny z pytaniami (zadaniami) otwartymi
- ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru

Podstawowe kryteria oceny

Przedmiot kończy się egzaminem pisemnym składającym się z części teoretycznej (test) i praktycznej (program do napisania w języku asembler). Aby zaliczyć przedmiot, należy z każdej z części egzaminu otrzymać przynajmniej 50% punktów. Liczba punktów, które można otrzymać z części teoretycznej egzaminu jest równa liczbie punktów, które można otrzymać z części praktycznej egzaminu.
Aby zostać dopuszczonym do egzaminu konieczne jest zaliczenie ćwiczeń laboratoryjnych, O zaliczeniu ćwiczeń decyduje sumaryczna liczba punktów otrzymanych za wykonywane w trakcie zajęć projekty.

Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia

zakładany efekt kształcenia	egzamin	kolokwium	projekt	referat	raport	aktywność w dyskusji	obserwacja
	Wiedza						
K_W0	x		x				
K_W0	x		x				
	Umiejętności						
K_U0	x		x				
K_U0			x				
K_U0			x				

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

B. Wymagania wstępne

Umiejętność programowania w języku C.

Cele kształcenia

1. Przedstawienie budowy, działania i programowania w języku asembler procesora IAPx86.
2. Przedstawienie ogólnej budowy i charakterystyki poszczególnych bloków funkcjonalnych komputera PC/XT/AT/ATX.
3. Wprowadzenie do elementów techniki cyfrowej.

Treści programowe

Kodowanie informacji. Alfabety komputerowe: ASCII, strony kodowe CPxxx, CPxxxx, ISO8859*, Unicode.
Pozycyjny zapis liczb. System dziesiętny, szesnastkowy, oktalny, binarny.
Elementy techniki cyfrowej. Układy kombinacyjne. Bramki AND,OR,NOT,NAND,NOR,XOR. Postać kanoniczna funkcji. Minimalizacja funkcji logicznej metodą tablic Karnaugh.
Elementy techniki cyfrowej. Układy sekwencyjne. Przerzutniki RS, Latch, D, JK-MS.
Procesor. Model logiczny, rejestr, akumulator, licznik rozkazów, ALU, lista rozkazów.
Procesor IAPx86 w trybie rzeczywistym. Segmentacja pamięci w trybie rzeczywistym.
Podstawy języka asembler. Struktura programu, podstawowe dyrektywy, makra.
Stos procesora i jego użycie w programach.
Budowa procesora IAPx86 w trybie chronionym. Stronicowanie. Poziomy ochrony. Wielozadaniowość.
Przerwania programowe, sprzętowe i wyjątki.
Budowa komputera PC/XT/AT/ATX. Model komputera, CPU, pamięć, urządzenia we/wy.
Bloki funkcjonalane komputera PC: CTC, DMA, PIC, RTC, kontroler klawiatury, ROM systemowy i jego zasoby.
Interfejsy komputera PC: RS232C, IEEE1284, USB, ATA, SATA.

Wykaz literatury

P. Metzger, A. Jełowiecki, "Anatomia PC", Helion.
A. Skorupski, "Podstawy budowy i działania komputerów", WKŁ
B.S. Chalk, "Organizacja i architektura komputerów", WNT.
S. Kruk, "Procesor Pentium.", PLJ.
J. Biernak, "Metody i układy arytmetyki komputerowej.", PWN.
D.W. Lewis, "Między asemblerem a językiem C.", Wydawnictwo RM.

Kierunkowe efekty kształcenia

Wiedza

Student wie jak wygląda budowa (z punktu widzenia programisty) procesora IAPx86 zarówno w trybie rzeczywistym jak i chronionym. Wie na czym polegają mechanizmy segmentacji pamięci, stronicowania i ochrony zasobów. Wie na czym polega mechanizm przerwań dostępny w procesorze i zaimplementowany w komputerze PC/XT/AT/ATX. Wie w jaki sposób, na poziomie warstwy sprzętowej kodowana jest informacja. Zna podstawowe bloki funkcjonalne komputera PC. Zna podstawowe grupy instrukcji procesora (adresowanie, instrukcje arytmetyczno-logiczne).

Umiejętności

Student umie napisać w języku asembler proste programy manipulujące różnymi sposobami prezentacji informacji (w tym przedstawienie informacji w systemie

	binarnym, szesnastkowym, oktalnym, dziesiętnym). Potrafi pisać programy wykorzystujące koprocesor arytmetyczny i programować z użyciem procedur. Potrafi wyjaśnić na czym polegają różne tryby adresowania, segmentacja w trybie rzeczywistym i chronionym. Potrafi omówić działanie i przeznaczenie poszczególnych bloków funkcjonalnych komputera PC/XT/AT/ATX. Potrafi wyjaśnić różnicę między przerwaniami sprzętowymi a programowymi.
	Kompetencje społeczne (postawy)

Kontakt

piotr.szuca@mat.ug.edu.pl